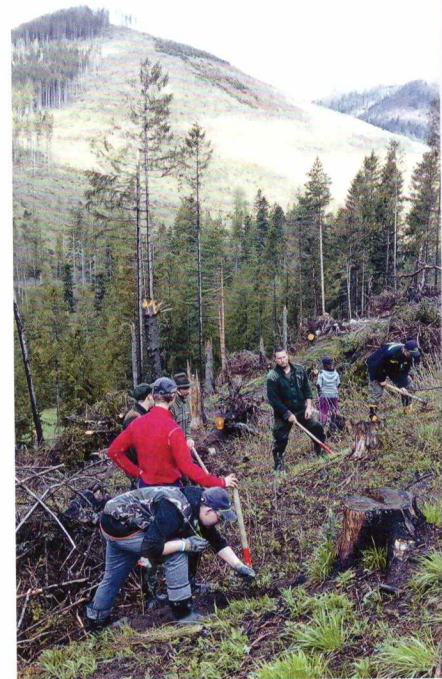

PROJEKT SPOLUPRÁCE SLOVENSKÝCH A UKRAJINSKÝCH LESNÍKOV

Viac informácií o tomto projekte získate načítaním QR kódu.

PROJEKT SPOLUPRÁCE SLOVENSKÝCH A UKRAJINSKÝCH LESNÍKOV

Lesy mesta Kežmarok, s. r. o., Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici a Lesy Mesta Spišská Belá, s. r. o. sa zapojili do projektu „Cesty k zdravým lesom: Odolné, prispôsobivé, rozmanité a udržateľné lesy v cezhraničnom regióne Ukrajiny a Slovenska“, HUSKROUA /1701/LIP /009, ktorý sa realizoval na prihraničnom slovensko-ukrajinskom území. Ukrajinskú stranu zastupovali v projekte štátny podnik „Užhorodský lesný podnik“, štátny podnik „Vyhodský lesný podnik“ a Agentúra pre trvalo udržateľný rozvoj karpatského regiónu “FORZA”. Projekt s celkovým rozpočtom 3 523 870,16 EUR bol financovaný v rámci programu cezhraničnej spolupráce ENI Ma-

ďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014 – 2020, s príspevkom Európskej únie v sume 3 171 483,12 EUR.

Projekt, ktorého hlavným cieľom boli opatrenia na *zvýšenie stability a adaptability karpatských lesných ekosystémov na dopady klimatických zmien v slovensko-ukrajinskom pohraničnom regióne*, sa začal realizovať vo februári 2020 úvodnou konferenciou v Užhorode, kde sa stretli zástupcovia partnerov projektu a ukončil sa záverečnou konferenciou koncom roka 2023 vo Vysokých Tatrách.

Koncept projektu spočíval v spolupráci pri identifikácii a implementácii opatrení, ktoré prispievajú k transformácii poškodených lesov na udržateľnejšie, viacdruhové, rôznoveké lesné porasty a na druhy schopné prispôbiť sa zmeneným klimatickým podmienkam. Súčasťou boli aj aktivity zamerané na infor-

movanie verejnosti o problematike klimatickej zmeny a jej dopadov na lesy v riešenom regióne. Medzisektorový prístup typu peer-to-peer umožňuje lesným podnikom na Slovensku i v Ukrajine na rovnakej úrovni výmenu skúseností.

Hlavnými aktivitami projektu boli *obnova lesa, ochrana a výchova lesných porastov, rekonštrukcie existujúcich lesných ciest, zlepšenie protipovodňovej infraštruktúry, výstavba lesnej škôlky, skleníkov a demonštračno-vzdelávacieho centra „Les a klíma“; školenie lesníkov v otázkach vplyvu zmeny klímy, organizovanie spoločných slovensko-ukrajinských terénnych podujatí a spoločných študijných ciest s cieľom osvojiť si najlepšie postupy pri správe odolných a lepšie prispôbovujúcich lesov na zmeny klímy, zvýšiť povedomie širokej verejnosti o úlobe lesov pri riešení problémov zmeny klímy.*

Slovenskí partneri zrealizovali v rámci projektu viacero opatrení. Na území pod správou partnera Lesy mesta Kežmarok, s.r.o. sa realizovala rekonštrukcia protipožiarnej cesty Trasa v celkovej dĺžke 4,89 km. Ďalšie finančné prostriedky sa použili na prečistky (169,77 ha) a individuálnu ochranu lesa proti ohryzu a lúpaniu obväzom z haluziny (31,08 ha). Na území pod správou partnera Lesy Mesta Spišská Belá s.r.o. sa zrekonštruovali tri lesné cesty v celkovej dĺžke 3,5 km (Čierny potok, Vojenská, Suchý potok). Podľa Ing. Františka Pisarčíka, konateľa spoločnosti Lesy mesta Spišská Belá s.r.o., rekonštrukcie lesných ciest budú mať pozitívny vplyv nielen na citlivejšie obhospodarovanie lesa a miestnych obyvateľov, ale svojím využitím ako cyklotrasy budú slúžiť cyklistom a ostatným návštevníkom Tatier.

K zvýšeniu informovanosti o realizácii tohto projektu prispeli letáky v slovenskom a ukrajinskom jazyku a k zvýšeniu povedomia širokej verejnosti o lese, klimatických zmenách a regióne, pomôžu náučné tabule umiestnené na území realizácie projektu (Vysoké Tatry, Belianske Tatry) v celkovom počte 21 kusov, ktoré pripravilo a dodalo Národné lesnícke centrum vo Zvolene. Široká verejnosť sa takto môže dozvedieť viac o zmenách klímy, histórii, prírodných pomeroch, faune, flóre a lesníckej činnosti na tomto území.

Počas realizácie projektu sa realizovali aj úlohy v rámci výskumu, na ktorom sa podieľali partneri a vedeckí zamestnanci Národného lesníckeho centra. Na území Tatranského národného parku, konkrétne v Babej a Javorovej doline, boli založené dve demonštračné plochy s použitím technológie Field-Map. Podľa Ing. Vladimíra Šebeňa, PhD., zakladateľa výskumných plôch, úlohou bolo založiť trvalé výskumné plochy, na ktorých sa bude dlhodobu sledovať stav a vývoj diverzity druhov drevín, ako aj štruktúra porastov a zásoba biomasy. Výsledky výskumu na jednotlivých plochách sú publikované v „Sprievodcoch po demonštračných objektoch“ a navrhnuté opatrenia pre starostlivosť daného územia sú zhrnuté v publikácii „Osvedčené postupy v oblasti starostlivosti a ochrany lesných porastov ovplyvnených dopadmi zmeny klímy“.

Slovenskí partneri celkovo obnovili zalesňovaním takmer 70 ha kalamitného územia,

vysadili cca 229 tis. lesných sadeníc, význačným ochránili mladé lesné porasty na ploche 296 ha, použitím prípravku Cervecal ochránili proti zveri viac ako 211 tis. stromčekov, oplôtkami 1,7 km územia a obväzom z haluziny 50 ha. Prostredníctvom prerezávok zabezpečili výchovu mladých lesných porastov na ploche 624 ha a vykonali údržbu chodníkov v celkovej dĺžke 73 km.

Dôležitou súčasťou projektu boli študijné cesty a terénne školenia ako na Slovensku, tak aj na Ukrajine, ktoré slúžili k výmene informácií a poznatkov medzi partnermi projektu.

Na jednom z takýchto organizovaných podujatí pre slovenských lesníkov, ktoré organizovali Lesy mesta Spišská Belá s.r.o. v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Vysokých Tatrách 21. – 23. septembra 2022 sa celkovo zúčastnilo 90 účastníkov zo štátneho a súkromného sektora a tiež pracovníci z ostatných národných parkov Slovenska. Školenie prebiehalo priamo v teréne, za účasti lektorov, odborníkov v lesníckych činnostiach. Cieľom tejto vzdelávacej aktivity bolo poskytnúť aktuálne poznatky lesníckeho výskumu z oblasti pestovania a ochrany lesa v kontexte zmeny klímy.

S podporou projektu sa dňa 27. apríla v Kežmarku konali *Lesnícke dni*, ktoré boli určené pre širokú verejnosť, ale hlavne pre žiakov materských a základných škôl. Zúčastnilo sa ich viac ako 600 detí z kežmarského regiónu, 14 detí z Ukrajiny a zástupcovia ukrajinských partnerov. K informovaniu o činnostiach v lesníctve na tomto podujatí prispeli aj certifikovaní lesní pedagógovia z Národného lesníckeho centra, stredných odborných škôl Prešove a Liptovskom Hrádku a Vojenských lesov a majetkov SR, š. p.

V rámci projektu bola tiež zriadená *historicko-edukačná miestnosť lesnej pedagogiky* v budove sídla mestských lesov Spišská Belá v Šarpanci. Predtým nevyužívaný priestor sa rozčlenil na dve vzájomne sa prelínajúce časti. V prvej časti je inštalovaná historická expozícia s tematickými okruhmi: *Lesy v okolí Spišskej Belej, ich história a súčasnosť, Lesná železnica zo Spišskej Belej do Lendaku a Lesná lanovka na trati Podspády – Lendak*. Druhá časť – edukačná miestnosť je určená na realizáciu praktických aktivít vzdelávacích programov lesnej pedagogiky ako súčasť environmentálnej výchovy.

Poslednou aktivitou projektu v tomto roku 2023 bude už spomínaná *záverečná konferencia*, ktorá sa bude konať vo Vysokých Tatrách. Na tomto podujatí slovenskí zástupcovia partnerov za účasti ukrajinských partnerov priamo v teréne ukážu svoje výsledky realizácie projektu, bude prezentovaný dokumentárny film k projektu (link: <https://www.youtube.com/watch?v=7Lb26TvZSUG>) a navzájom si budú môcť vymeniť poznatky, skúsenosti nadobudnuté počas trvania vzájomnej spolupráce.

Na záver možno veľmi pozitívne zhodnotiť spoluprácu ukrajinských a slovenských partnerov v rámci tohto projektu, ktorá vydržala aj počas pandemickej krízy či vojnovnej situácie na Ukrajine. Spoločné stretnutia prispeli obidvom stranám k výmene a obohateniu ich skúseností a odborných vedomostí, ktorými sa budú snažiť naďalej rozvíjať a udržiavať hlavný cieľ projektu – zvýšiť stabilitu a adaptabilitu karpatských lesov na dopady klimatických zmien.

Tento materiál bol vytvorený s finančnou podporou Európskej únie. Za jeho obsah sú výhradne zodpovední príjemcovia projektov a nemusia nevyhnutne odražať názory Európskej únie.

info@huskroua-cbc.eu

www.HUSKROUA-CBC.EU

www.facebook.com/huskroua.cbc